

Esben Schjørring i RÆSON:

Alliancen – og genåbningen af den politiske situation

Foghs adgang til magten var at opstille en situation, hvor udlændingespørgsmålet betød, at Socialdemokratiet enten ville støde sine humanistiske vælgere fra sig (ved at følge den stramme kurs), eller støde det største vælgersegment fra sig (ved IKKE at følge den). En lignende "lose-lose situation", som den S har været i, kan Fogh meget vel komme til at befinde sig i efter dannelsen af *Ny Alliance*.

Af *Esben Schjørring*

DANNELSEN af *Ny Alliance* kan betragtes som kulminationen på to kriser - krisen i oppositionen i almindelighed og krisen hos de Radikale i særdeleshed. Men paradoksalt nok kan den virkelige krise meget vel blive Anders Fogh

Rasmussens. Lykkes det for *Ny Alliance* at blive opstillet omdannes de brudlinier i dansk politik, som Fogh kom til magten ved at formulere.

Det nye Venstre

I hele anden halvdel af det 20. århundrede tilhørte dansk politik Socialdemokratiet. Og da Anders Fogh Rasmussen erobrede regeringsmagten i 2001, var det ikke via en sejr over socialdemokratismen. Hans centrale bedrift var ikke at overbevise danskerne om et liberalt program, men at reformulere Venstres mission i forhold til de nye globale forandringer af den politiske kampplads. Vi kender forandringen som overgangen fra Uffe Ellemann-Jensens klassiske liberale internationalistiske linie, der var defineret af erfaringerne fra den kolde krig, til Anders Fogh Rasmussens administrationspolitik af velfærdsstaten centreret omkring beskyttelsen af national identitet og nationale værdier i en global verden med vagabonderende grænser.

Alt for ofte udlægges Foghs reformation af Venstre som et simpelt kommunikationsstrategisk valg. Men bagved accepten af velfærdsstaten ligger et forandret syn på forholdet mellem marked, individ og stat. Den klassiske liberalisme handlede om forholdet mellem en national stat og et nationalt marked. Den må opgives, fordi markedet ikke længere kan betragtes som et nationalt marked over for andre nationale

markeder. Markedet er i dag overnationalt og globalt. Og det liberale projekt lokaliseres ikke længere i forholdet mellem national stat og nationalt marked, men mellem nationalstaten og det globale marked. Ifølge denne optik forsvinder nationen forsvinder ikke: den forandres til en organisation i konkurrence med andre nation-organisationer om tiltrækningskraften på det globale marked. Snarere end at være en kolonialisering af socialdemokraternes dagsorden ligger Fogh-regeringens succes i at have forskudt det liberale projekt i forhold til denne udvikling. Fra at handle om forholdet mellem statens magt og individets frihed, kommer det til at handle om "den lille mands" sikkerhed og autonomi i en global verden, hvor marked og stat er gledet sammen.

**Nationen forsvinder ikke:
den forandres til en
organisation i konkurrence
med andre nation-
organisationer om
tiltrækningskraften på det
globale marked.**

Overfor denne nye situation har Foghs politik udformet sig ved på den ene side at understrege nationalorganisationens nationale selvbevidsthed. På den anden side ved at centralisere og forfine detaljerigdommen i styringsmekanismerne for at optimere nationens økonomiske kompetencer. Udlændingepolitikken er blevet strammet helt op til - eller lige under - de globale konventioners minimumskrav, universiteterne er blevet til centre for

vidensservice, befolkningens navigation på arbejdet og i forbruget af offentlige ydelser styres gennem kontraktforanstaltninger og overvågning.

Med DF som velfærdsgarant for den nedre del af middelklassen, kunne Fogh på det strategiske plan demontere Socialdemokraterne. På den ene side ved at udstille partiets manglende evne til at beskytte nationalorganisationens identitet og indre stabilitet overfor indvandringen. På den anden side enten ved at overbyde velfærdstilbudene eller ved at anklage socialdemokratiet for manglende evne til ansvarligt lederskab af organisationens overlevelse på det globale marked.

Fogh valgte af historiske, strukturelle og strategiske årsager – og som Rune Lykkeberg påpegede i den første trykte udgave af RÆSON ud fra en gennemgående personlig politisk sympati for den ”lille mand” – et nationalt svar på globaliseringens udfordringer. Og dette – det nationale svar – er mere end noget andet det, *Ny Alliance* kommer til at bryde med.

Opgives skattestoppet
derimod for udsigten til
parlamentarisk opbakning til
skattelettelser og en mere
humanistisk karakter, støder
Fogh de nye venstrevælgere
fra sig og ødelægger
samarbejdet med DF. Og
hvad værre er: han ville
dermed give
Socialdemokraterne det
velfærdskort på hånden, som
han fratog dem i 2001.

Fogh-regeringens akilleshæl

Problemet – som ind til nu har været kontrollabelt for Fogh – var, at den strategiske pris for den førte politik var at slette liberalismen fra registret i dansk politik i almindelighed og hos Venstre i særdeleshed. Foghs liberalisme angår den ”den lille mand” og ikke bedre markedsbetingelser for de store spillere i dansk erhvervsliv. Denne latente uenighed blev til en regulær konflikt i karikaturdagene. Her anklagede Venstre Arla og indirekte

DI for at være en Judas, der var villige til modtage islamistiske sølvpenge på demokratiets bekostning. Og omvendt anklagede Lars Kolind og Niels Due Jensen Fogh for at føre en defaitistisk politik med nationalistiske undertoner, der skadede Danmarks økonomiske brand. Ikke overraskende nævnes både Lars Kolind, Asger Aamund og Flemming Østergaard som støtter for *Ny Alliance*.

Fogh efterlod et politisk tomrum, for dem som mener, at Danmark som organisation ikke nødvendigvis overlever bedst ved at fastholde sin identitet på mere eller mindre nationalistiske betingelser, men ved et globalt værdisæt med udspring i menneskerettighederne og i EU; og at velfærdspolitikken kan og bør reformeres mod et mere slankt system, hvor især skatten på arbejde skal minimeres. Den plads har Fogh kunnet lade stå tom fordi de eneste, der kunne finde på at indtage den, var inden for egne rækker og kun kunne takke ham for at kunne nyde regeringsmagten. Socialdemokratiet har af indlysende grunde ikke kunnet indtage den – og så længe de Radikale med Marianne Jelved i front fastholdt et S/R-samarbejde, var de også forhindret.

Foghs adgang til magten var den politiske evne til at opstille en situation, hvor udlændingsespørgsmålet betød, at Socialdemokratiet enten ville støde sine humanistiske vælgere fra sig ved at følge den stramme kurs, eller støde det største vælgersegment fra sig ved ikke at følge den. En lignende ”lose-lose situation”, som den Socialdemokraterne har været i, kan Fogh meget vel komme til at befinde sig i efter dannelsen af *Ny Alliance*. Forsvares skattestoppet og det fortsatte samarbejde med DF over for mulige skattelettelser og nye parlamentariske muligheder sender han gamle kernevælgere både hos V og K direkte i armene på *Ny Alliance*. Opgives skattestoppet derimod for udsigten til parlamentarisk opbakning til skattelettelser og en mere humanistisk karakter, støder han de nye venstrevælgere fra sig og ødelægger samarbejdet med DF. Og hvad værre er: Fogh ville dermed give Socialdemokraterne det velfærdskort på hånden, som han fratog dem i 2001.

Med et muligt liberalt alternativ til samarbejdet med DF åbenbares regeringens og Foghs akilleshæl: det nationale svar på de globale udfordringer, som har gjort Fogh så succesfuld, kan med dannelsen af *Ny Alliance* ende med at blive selvundergravende og med at kaste Venstre

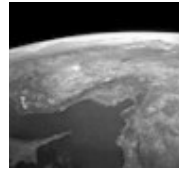
og Konservative ud i sammen selvdestruktive proces som Socialdemokratiet har været igennem. Dette krisetegn har, med Gitte Seeberg som den tredje grundlægger af *Ny Alliance*, faktisk allerede vist sig. Hun åbner et dræn fra de Konservative, hvor de, der sympatiserer med Connie Hedegaard og som længe har lidt under det værdifællesskab mellem Venstre og DF, Claus Hjort Frederiksen udråbte sidste år, kan finde en ny platform.

Foghs strategi har haft sin
hemmelige strategiske
alliancepartner hos sin mest
udtalte modstander – det
Radikale Venstre.

Den hemmelige alliance

Navnet "Ny Alliance" henviser jo til bruddet med en gammel alliance. Vi skal forstå, at der henvises til alliancen mellem R og S og mellem Venstre, Konservative og DF. Og vi skal forstå det som et brud med en gammel orientering og begyndelsen på en ny. Men set gennem linsen af udviklingen af dansk politik siden 89 henviser navnet også til en helt anden alliance. Foghs strategi har haft sin hemmelige strategiske alliancepartner hos sin mest udtalte modstander – det Radikale Venstre. Alliancen bestod i, at de Radikale som det eneste midterparti skulle blive ved at støtte Socialdemokratiet; dermed kunne Venstre overtale sine egne mere liberale vælgere til at acceptere at det liberale projekt allerhøjest kunne blive til en skattestop-klausul i en verden gennemsyret af det socialdemokratiske velfærdsprojekt. Og de Radikale kunne fremføre sig selv som det eneste genuine oppositionsparti. Den nye alliance mellem de tidligere modstandere – Gitte Seeberg på den ene side og Anders Samuelsen og Naser Khader på den anden – afslører den hemmelige alliance mellem Venstre og de Radikale ved at bryde den. Dermed genåbnes den politiske situation.

Galway i Irland og i Berlin og Paris.

Esben Schjørring er speciale-studerende på filosofi (KU), specialet handler om forholdet mellem liv og rum. Interesse-områder: filosofihistorie og moderne tysk, fransk og italiensk filosofi og politisk tænkning. Har boet, studeret og arbejdet i